

SYKSY 2023

Roope

Suomen suurin
talkoojengi!

PIDÄ SAARISTO SIISTINÄ RY:N LEHTI

KANNEN KUVA: Å Communications
Siisti Biitsi on osa PlastLIFE-hanketta

PlastLIFE-hanke saa EU:n LIFE-ohjelmasta rahoitusta, jolla hankkeen materiaalit on tuotettu. Materiaalien sisältö edustaa ainoastaan hankkeen omia näkemyksiä, joista CINEA/Euroopan komissio ei ole vastuussa.
LIFE21-IPE-FI-PlastLIFE

JULKAISIJA: Pidä Saaristo Siistinä ry
Linnankatu 16, 20100 Turku
TOIMISTO: p. 02 274 5500
info@pssry.fi

PÄÄTOIMITTAJA: Veera Säilä
LEHDEN TOIMITUS: Anne Ala-Pöllänen, Linda Fagerström,
Kiia Palo, Eeva Räihä, Veera Säilä, Terhi Takkinen
VIERAILEVAT KIRJOITTAJAT: Oskari Hanninen, Outi Setälä
GRAAFINEN SUUNNITTELU: Pauliina Vesterinen / Pauhaus
KUVITUKSET: s. 14, 19 ja 27 Arto Vesterinen
KÄÄNNÖKSET: Scandix Oy

Pintaa syvemmältä

Anne Ala-Pöllänen

Varainhankintapäällikkö,
Pidä Saaristo Siistinä ry

Useille teistä lukijoistamme Roope-lehden kattaus on tuttua ja taattua tavaraa. Niin minullekin purjehtijana ja Pidä Saaristo Siistinä ry:n jäsenenä. Nyt katselen asiaa kuitenkin uudesta näkökulmasta, sillä aloitin keväällä yhdistyksen uutena varainhankintapäällikkönä.

Uuden oppiminen on etuoikeus, ja siitä olen todella saanut nauttia. PSS ry:ssä tehtävä ympäristötyö on yllättänyt kerta toisensa jälkeen. Luulin olevani jokseenkin ympäristötietoinen, mutta niin vain oli mennyt ohi sekin tieto, että roskat voivat päätyä katuviemäreistä, eli hulevesikaivoista, suodattamatta vesistöihin! Mahanpuruja muovista -kampanjamme onkin jälleen opettanut viidentoista kaupungin asukkaille roskien reitistä jotain todella olennaista.

Kampanja herätti minut tajuamaan, että vesistöjen roskaantuminen ei todellakaan ole vain vesistöjä käyttävien ongelma eikä varsinkaan heidän syytään. Myös hulevesikaivojen kohdalla voidaan puhua Itämeren rehevöitymisen yhteydessä tutuksi tulleesta termistä *valuma-alue*. Roskat voivat päätyä kaivoihin pitkän matkan päästä tuulen ja sade-

vesien mukana. Useita sisämaan kaupunkeja voisikin kutsua rannikkokaupungeiksi, vaikka niillä ei olisi metriäkään ranta-
viivaa. Viemäreiden verkostot vievät pitkälle.

Sinulle, lukijani voikin tulla mieleen, että meidän PSS ry:ssä tulisi laajentaa tiedotustoimintaamme muihinkin kuin saariston ja vesistöjen ystäviin. Ei hätää, sitä tehdään jo! Toinen minulle erityisen rakas toimintamuotomme on tänä vuonna 10 vuotta täyttävä Siisti Biitsi -ohjelma. Sen kautta tieto vesistöjen roskaantumisesta leviää mitä parhaalla tavalla – konkretian kautta. Useat kaveriporukat ja työyhteisöt ovat viettäneet ikimuistoisia hetkiä ulkoillen ja rantoja siivoten ja keräten samalla meille arvokasta dataa roskista. Vielä mahtuu mukaan!

Siisti Biitsin myötä olen itse saanut todistaa ympäristökasvatustamme parhaimmillaan kummikoulujen muodossa. On kerrassaan liikuttavaa seurata pienten ja vähän isompienkin koululaisten poukkoilua roskien perässä. Aina ei into ole alussa ylimmillään, mutta kuten sienestyksessä, kun yhden löytää... Uskon vakaasti, että roskaantuminen saadaan parhaiten vähenemään, kun sen äärelle pysähdytään jo nuorena.

Näitä ja monia muita hankkeita minun on ilo omalta osaltani viedä eteenpäin. PSS ry on hyvin hoidettu ja vakaalla pohjalla oleva järjestö, jolla on kuitenkin edelleen suuret haasteet edessään. Toimintamme pohjautuu suurelta osin lahjoitusvaroihin ja tietenkin tärkeisiin jäsenmaksuihin. Jotta voimme viedä puhtaampien vesistöjen viestiä eteenpäin ja laajentaa muun muassa kummikoulutoimintaamme kattamaan koko Suomen, tarvitsemme lahjoittajia. Olethan sinä yksi heistä!

Pinnalla

Syys-Roope

Roopen messissä

Yhteistyön voimaa

SISÄLTÖ

Pääkirjoitus	3
Pinnalla	4
Joulukortit	8
Syys-Roope	10
Äänimerkkejä	14
Siisti Biitsi 10 vuotta	15
Roopen kasvot	18
Siistiä tekemistä	19
Roopen messissä	20
Vieraskynä	26
Roope-vinkki	27
Yhteistyön voimaa	28
Yhteinen ympäristömme	30
Roope-tuotteet	32
Yhteystiedot	35
Tukijamme	36

Pinnalla 2023

Pinnalla-palsta esittelee PSS ry:n tuoreimmat kuulumiset ja kerää yhteen jäsenillemme tarpeellisimmat ajankohtaistiedot

Koonnut: PSS ry:n toimitus

1. Uudet Roope-satamat kaudella 2023

Kimberly Terry

PSS ry käynnisti toimintansa Ahvenanmaalla vuoden 2023 alussa. Roope-satamaohjelmaan ehti jo kesäsesongin alkuun mennessä liittyä ilahduttavat kuusi satamaa! Näiden satamien salossa liehuu tuttu Roope-lippu:

- Jurmo Gästhamn (Brändö)
- Gullvivan Gästhamn
- Lappo gästhamn
- Mariehamns Seglarförening
- Sjökvarteret i Mariehamn
- Degerby Gästhamn

Olemme saaneet uusia Roope-satamia myös Pohjanlahdelle:

- Kristiinankaupungin vierasvenelaituri
- Mässkär

Järvi-Suomessakin veneilijöitä palvelee kaksi uutta Roope-satamaa:

- Oravin satama
- Juurikkasaari

Suosimalla Roope-satamaa voit olla varma, että sataman ympäristö- ja turvallisuusasiat ovat kunnossa. Tervetuloa Roope-satamiin, niitä on nyt yhteensä 66!

Valitse laskutustavaksi e-lasku tai sähköinen lasku

Kannustamme kaikkia jäseniämme tekemään jäsenlaskusta e-laskusopimuksen verkkopankissa. Tätä varten tarvitset viimeisimmällä jäsenlaskulla näkyvän viitenumeron ja jäsennumeron. Vaihtoehtoisesti voit valita laskutustavaksi sähköpostilaskun, kun lisäät sähköpostiosoitteen jäsentietoihisi. Näillä vaihtoehtoilla saat ensi vuoden jäsenlaskun maksutta verkkopankkiisi tai sähköpostiisi. Paperilaskuihin lisätään 5 euron paperilaskulisä.

Voit olla kaikissa jäsenasioissa yhteydessä toimistoomme sähköpostitse info@pssry.fi tai puhelimitse 02 274 5500 (ma-pe 10-14).

/Miika Karppinen

2. Koulutusmateriaali ympäristöystävälliseen veneilyyn

Baltic Sailor Catalog sisältää tuoretta, tutkittua tietoa muun muassa purjehtimisesta, Itämerestä, meritieteistä ja vesilläliikkujan ympäristötoeista. Materiaali tarjoaa valmiita ohjeistuksia opetustyöpajoihin, jotka soveltuvat niin nuorten kuin aikuisten kouluttamiseen.

Baltic Sailor Catalog on antoisa tietopaketti kaikenikäisille vesistöjen ja veneilyn ystäville. Suosittelemme lämpimästi!

Materiaalin on tuottanut PSS ry, yhteistyössä Gdansk Sport Centerin ja Klaipeda Universityn kanssa osana Eco-Ship -hanketta.

Koulutusmateriaali on englanninkielinen, ja voit ladata sen sivuillamme:

pidasaaristosiistina.fi/ecoship

Jo 15 vuotta yhteistyötä saariston hyväksi!

Poutapilvellä ja Pidä Saaristo Siistinä ry:llä on pitkä yhteinen historia.

Viimeisin ylpeyden aiheemme kelluu osoitteessa:

pidasaaristosiistina.fi – tutustu uusittuun sivustoon!

/Kiia Palo

3. Mahanpuruja muovista – kampanjan kalat uiivat 15 kaupungin kaduille

Katukaivojen roskat ovat peräisin tavallisilta kuluttajilta, joten avaimet roskaantumisongelman ratkaisuun ovat meidän omassa käsissämme. PSS ry:n Mahanpuruja muovista -kampanjassa kaupunkien katukaivoja merkitään näyttävillä tarroilla, jotta niiden kautta tapahtuva vesistöjen roskaantuminen vähenisi.

Toteutimme kampanjan tänä kesänä jo viidettä kertaa. Pääkaupunkiseudun lisäksi tarroja on voinut bongata Kemistä, Joensuusta, Lahdesta, Oulusta, Paraisilta, Porista, Raumalta, Riihimäeltä, Salosta, Tampereelta ja Turusta.

Mahanpuruja muovista on osa laajaa, seitsemänvuotista PlastLIFE -hanketta, jonka tavoitteena on kestävä muovien kierrätys Suomessa vuoteen 2035 mennessä.

4. PSS ry:n jäsenkirje tuo jäsenedut sähköpostiisi

Päivitetty jäsenkirjeemme ilmestyy noin kahden kuukauden välein ja välittää vesistöjen ystäville ajankohtaista tietoa jäsenyydestä ja jäseneduista. Jos et ole vielä saanut sähköistä jäsenkirjettämme, ei meillä vielä ole osoitettasi. Sähköpostin lisääminen onnistuu helposti nettisivuiltamme löytyvällä lomakkeella osoitteessa pidasaaristosiistina.fi/jasentiedot tai voit ilmoittaa sen sähköpostilla: info@pssry.fi.

Jäsenetuja tarjoavat tänä vuonna muun muassa Makian verkkokauppa, Viking Line, Polku Hotel, Nuuksio sekä Hoitola Lilium Turussa. Jäsenkirjeestä löydät myös jäsennumerosi.

5

/ Veera Säilä

5. Posankka Racessa kerättiin ennätyspotti Itämeren roskaantumista vastaan

Posankka Race on PSS ry:n ja Turun oman kaupunkieläimen Posankan yhteinen hyväntekeväisyystapahtuma, jolla kerätään varoja PSS ry:n työhön Itämeren roskaantumista vastaan. Turun päivänä 17.9. järjestetystä tempauksesta ei tänäkään vuonna jännitystä puuttunut, sillä maali vaihtoi paikkaa kesken kisan ja miniposankat lipuivat maaliin yhtenä vaaleanpunaisena rintamana.

Kylpyposankkoja adoptoitiin yhteensä ennätyskellisen 24 490 euron edestä. Adoptioista kertyneet lahjoitukset kohdennetaan tänä vuonna PSS ry:n Siisti Biitsi -ohjelmalle, jonka tarkoituksena on siivota jokien, järvien ja Itämeren rantoja.

Posankka Racen mahdollisti Bokem, Turun Ydin-keskustayhdistys – Turku Center, DB Schenker, Turun kaupunki, Varsinais-Suomen pelastuslaitos sekä tapahtuman juontaja, kirjailija ja somevaikuttaja **Mona Bling**.

6. Save the dates: Satama-seminaari ja Vene 24 Båt

Kesän odottelu menee sujuvammin, kun merkkää ensi vuoden kalenteriin kaksi tärkeää ajankohtaa keväälle. Olemme mukana tuttuun tapaan Helsingin Vene 24 Båt -messuilla 9.–18.2.2024. Tule tutustumaan ajankohtaisiin ympäristöaiheisiimme ja -hankkeisiimme sekä uusiin Roope-tuotteisiin Helsingin messukeskuksessa.

PSS ry:n Satamaseminaari on suosittu ja ainutlaatuinen foorumi kaikille venesatamanpitäjille ja muille satamien ja veneilyn ympäristöaiheista kiinnostuneille. Järjestämme seminaarin Tukholman Allt för sjön -venemessujen yhteydessä maaliskuussa. Seminaariin sisältyy risteily Tukholmaan kiinnostavine puhujineen sekä vierailu messuille. Julkaisemme tarkemman ohjelman tammikuussa, jolloin voit ilmoittautua mukaan Satamaseminaariin.

7. Mökkien vuokraus käy nyt kätevästi Johku-palvelussa

PSS ry vuokraa viehättävää Nuottatupaa Saaristomerellä Trunsössä jäsenilleen ja Saimaan virkistysalueyhdistyksen vaatimattomia retkeilymajatyyppejä mökkejä Saimaan Lietvedellä Rokansaareen kaikille retkeilijöille. Rokansaaren mökkien varausjärjestelmä uusittiin Johku-palveluun vuosi sitten. Otimme palvelun käyttöön tänä syksynä myös Nuottatuvan varauksiin. Rokansaaren varaukset vuodelle 2024 ovat avoimena osoitteessa rokansaari.pidasaaristosiistina.fi. Nuottatupaa voi varata osoitteessa trunso.pidasaaristosiistina.fi.

/ Veera Säilä

Ilahduta ystävää ja auta vesistöjä joulutervehdyksellä

PSS ry:n paperinen ja sähköinen joulukortti kertovat vastaanottajalle, että olet mukana tukemassa työtä vesistöjemme puolesta.

Tänä vuonna PSS ry:n joulukorttivalikoimasta löytyy kolme näyttävää freelance-valokuvaaja Lasse Hendriksin ikuistamaa maisemaa talvisten vesistöjen ääreltä. Teosten nimet *Vahva*, *Hauras* ja *Ikuinen* kuvaavat Hendriksin omaa suhdetta Suomen vesistöihin. Hendriks on lahjoittanut kuvat PSS ry:n joululahjoituskampanjaan, ja valokuvaajan muihin upeisiin töihin voit tutustua osoitteessa hendriks.fi.

Perinteinen joulukortti

Myymme joulukortit 15 kappaleen pakkauksessa. Pakkaus sisältää kolme eri maisemakuva. Korttien sisällä on joulun ja uudenvuoden toivotukset kolmella kielellä sekä takana maininta tuoton ohjautumisesta PSS ry:n toimintaan. Tilauksiin lisätään postimaksu 6,90 €.

Hinta
30 €
(sis. kirjekuoret)

Sähköinen joulutervehdys

Kerrotko joulutervehdyksen mieluummin sähköisesti esimerkiksi somessa tai sähköpostitse? PSS ry:n sähköisen joulutervehdyksen saat yksityishenkilönä käyttöösi tekemällä lahjoituksen PSS ry:lle osoitteessa pidasaaristosiistina.fi/lahjoita

Yritysten joululahjoitukset

Yritykset saavat sähköiset joulukortit käyttöönsä tekemällä vähintään 250 euron lahjoituksen. Yrityksille on tarjolla erisuuruisia joululahjoituspaketteja, joihin sisältyy lisänäkyvyyttä PSS ry:n viestintäkanavissa sekä sähköisen kortin yksilöinti tuen suuruudesta riippuen.

Hinta alkaen
250 €

Vahva

Hauras

Ikuinen

Joulutervehdysten tuotto käytetään suoraan PSS ry:n työn tukemiseen.

Tilaa paperinen joulukortti ja sähköinen joulutervehdys osoitteesta pidasaaristosiistina.fi/joulu.

Tip tap!

Muista myös joululahjoiksi sopivat PSS ry:n taidejulisteet ja lahjajäsenyys!

Taidejulisteiden kauniit vesistöaiheet sekä hinnat ja tilauslomake löytyvät osoitteesta:

pidasaaristosiistina.fi/taidejuliste.

Lahjajäsenyyden paketoit pukinkonttiin kiireisempikin tonttu vielä vaikka aattoamuna osoitteesta:

pidasaaristosiistina.fi/lahjajasenyy

Syys-Roope

Jani Vahto tuo merenkulkuhistoriaa nykypäivään

Teksti: Eeva Riihä

Salonkivene Bonitoa kunnostetaan Ruissalon telakalla samoilla sijoilla, joilla se rakennettiin yli sata vuotta sitten.

/ Jani Vahto

Ruissalon telakan portilla yrittäjä, klassikkoveneasiantuntija ja sisällöntuottaja Jani Vahto odottaa jo. Kiinnostus klassikkoja ja menneitä aikoja kohtaan tulee selväksi yhdellä vilkaisulla. Päällä ei ole goretexiä tai huomiovärisiä työvaatteita, vaan harkittua vintagea: tweediä, lippahattu, 60-luvun henkinen niukkalinjainen pikkutakki, pillipunttiset hieman vajaamittaiset housut, henkselit, nahkakengät. Tyyli sopiikin erinomaisesti Janin takana huomiota vaativaan, kunnostuksen loppusuoralla kiiltelevään salonkivene Bonitoon.

Kiinnostukseni klassikkoveneitä kohtaan on periytynyt isältäni Esko Vahdolta. Olen saanut pienestä asti katsoa ja kuunnella hänen touhujaan, ja into on tarttunut isältä pojalle, Jani pohtii oman innostuksensa alkulähdettä.

Puuveneiden ja niiden historian ja perinteiden vaaliminen tuntuvat merkittäviltä asioilta. Jonkinlainen työnjako on olemassa työparin, isän ja pojan, välillä. Molempia kiinnostavat tarinat veneen takana: kuka sen on omistanut, mitä sillä on tehty, ketä sillä on kuskattu.

– Minä haluan tutkia näitä tarinoita ja taustoja, isä enemmän rakentaa, Jani muotoilee. – Tykkään kirjoittaa ja kuvata. Nostalgia ja vintage merkitsevät paljon. Ennen asiat tehtiin valtavan paljon laadukkaammin. Ne tehtiin kestäväksi ja korjattavaksi, ja estetiikka oli jotain aivan muuta. Ajattelen, että vanhat veneet, ja ehkä vanhat autotkin, edustavat tapaa matkustaa ajassa taaksepäin. Bonito on täydellinen aikakone, jonka kyydissä pääsee historialliseen saaristoon veneen syleilyssä. Sen kyydissä ollaan kaukana kaikesta modernista.

Boniton lumoissa

Niin, Bonito. Jani lupaa yrittää kertoa sen päätyemisestä Vahtojen osaaviin käsiin lyhyesti, vaikka samaan hengenvetoon myöntää, ettei tule onnistumaan.

– Isä jäljitti Bonitoa vuosikaudet. Se seilasi Turun vesillä 1970-luvulle saakka ja päätyi Jyväskylään vuonna 1978. Kymmenen vuotta myöhemmin isä kävi tekemässä kauppaa veneestä, mutta silloisen omistajan, konemestari Pekka Salosen, lapset eivät innostuneet myymisestä.

Keväällä 1993 Bonito upposi rantaan hytistään koko talven jäissä, jonka jälkeen se myytiin. Jäljet katosivat pitkäksi aikaa.

– Koko ajan isä oli varma, että Bonito löytyy vielä, Jani ihmettelee isänsä päättäväisyyttä.

Seuraava etappi: juhannuskokko

Kohtalo, sattuma tai mikälie puuttui peliin vuonna 2008. Eräs rouvashenkilö tuli kysymään työtilaa Janin isän hoitamasta venehallista. Rouva näki vanhat puuveneet ja totesi ohimennen sivulauseessa, että heilläkin on ”mettän reunassa vanha puuvene, joka on menossa juhannuskokkoon.” Isä kysyi puuvene nimeä, johon rouva totesi, että Bonito.

– Isällä meni melkein jalat alta, kun hän käsitti mistä on kyse – jos on! Siltä istumalta lähdettiin Somerolle, ja Bonitohan siellä odotti! Entisaikojen häikäisevä salonkivenekaunotar retkotti metsän reunassa täynnä lunta ja jäätä.

Bonito Hüttisten saaristossa 1960-luvulla

”Koko ajan isä oli varma, että Bonito löytyy vielä.”

Kotiinpaluu

Myyntihinnasta päästiin sopimukseen, ja Bonito palasi Ruissalon telakalle samoille sijoille, joilla se maineikkaalla Turun Veneveistämöllä rakennettiin yli sata vuotta aiemmin. Kesti kuitenkin vuoteen 2017 ennen kuin kunnostustyöt saatiin käyntiin. Työt alkoivat Forum Marinumissa.

– Olemme saaneet kolme apurahaa Museovirastolta, tukea yrityksiltä. Olen ottanut lainaa ja myynyt omaisuuttani saadakseni lisää rahaa Boniton kunnostamiseen. Olemme ihan tavallinen duunariperhe. Rahoitusta meillä ei juuri ollut omasta takaa valmiina. Palavaa halua ja ymmärrystä kunnostaa vanhaa sitten sitäkin enemmän, Jani taustoittaa talouspuolta.

Palapelin kokoamista

Osaavaa henkilöstöä korjaamaan ja kokoamaan historiallista puuvenettä ei ole tarjolla jonoksi asti. Projektin laajuus on yllättänyt optimistin.

– Minulla ei ollut minkäänlaista aiempaa kokemusta vastaavanlaisesta projektista. Kuvittelin, että Bonito valmistuu puolessa vuodessa, ja että 30 000 euroa riittää hommaan hyvin, Jani nauraa makeasti virheellisiksi osoitautuneille arvioilleen.

Mahdollisimman paljon on tehty itse kustannusten säästämiseksi.

– Lähtien veneen alle laitettavista pukeista, nekin olisivat maksaneet puolitoista tonnia. Se on meille iso raha, tehtiin mieluummin itse, Jani antaa esimerkin.

Veneessä on 112 kaarta. Niistä 92 on pitänyt uusia. Kõliranka ja pohja on uusittu, kaikki vesilinjan alapuolelta on vaihdettu.

– Bonito purettiin ihan palasiksi, ja kun saimme siitä sen näköisen kuin se alun perin oli, niin se on hieno saavutus, Jani hymyilee tyytyväisenä.

Vahtojen lisäksi Bonitoa ovat olleet kunnostamassa veneveistäjät **Juha Suorsa** ja **Jonatan Reuter**. He ovat hoitaneet varsinaisen puun muokkaamisen. Esko Vahto on hoitanut

tekniikkapuolen ja Jani on projektinhallinnan ja rahoituksen lisäksi opetellut pintakäsittelyn saloja.

Käsinkosketeltavaa historiaa

– Niin, miksi emme tee samanlaista uutta, kun piirustukset ovat olemassa? Kuvat, kaitafilmit, tarinat veneen taipaleelta, Boniton maine... ne ovat kaikki alkuperäisiä, ja niitä me haluamme vaalia. 1970-luvun lokikirjassa lukee ”maineikas moottorivene Bonito”. En halua replikaa, en uutta, vaan haluan tuoda takaisin palan käsinkosketeltavaa historiaa. Jos minä en tästä innostu, niin kuka sitten? Koen, että se on minun tehtäväni. Olen nyt 30-vuotias. Tavoitteeni oli saada Bonito vesille ennen kuin täytän 30. On ollut pettymys, että en onnistunut. Meillä on Boniton kanssa ehkä pieni viha-rakkaussuhde, Jani vakavoituu.

Entisöinnissä käytetään mahdollisimman ympäristöystävällisiä materiaaleja.

– Totta kai me mietimme näitä asioita, Jani nyökkää.

Kun venettä entisöidään Museoviraston kanssa, työtä tehdään mahdollisimman hyvin alkuperäisiä työmenetelmiä noudattaen. Puuta on paljon – lasikuitua Bonitossa ei ole yhtään – ja esimerkiksi käytetyt liimat ovat moderneja. Pohjamaalin valinnassa on kiinnitettävä huomiota sekä toimivuuteen että ympäristöystävällisyyteen. Veneen peilinkiiltävä pinta on saatu aikaan yksikomponenttisella kiinanpuuöljylakalla.

– Kotimaista pellavaöljyä on kulunut tähän mennessä 140 litraa. Sitä on imeytetty runkoon, jolloin kyllästetty puu imee vähemmän vettä ja suojaa puuta. Puun eläminen vähenee, eli se ei turpoa ja kutistu niin paljoa, Jani kertoo.

Kannella kippariasussa

Bonito ei jää sataman koristeeksi, kun se lasketaan vesille ensi kesänä. Jani luettelee hengästyttävän määrän erilaisia käyttömahdollisuuksia: yritysajeluja, risteilyjä matkailijoille, samppanjaristeilyjä Ruissalon ympäri, miksei Seiliinkin saakka, hääkuljetuksia, merituhkauksiakin.

– Airistolla on kaupungin osoittama paikka, johon saa laskea tuhkat. Haluamme tehdä tilaisuudesta mahdollisimman arvokkaan. On paljon merihenkisiä ihmisiä, jotka haluavat tuhkan mereen, Jani tietää, ja jatkaa aivan toiseen suuntaan:

– Jos joku haluaa kosia mieltiettyään Bonitolla, mikä sen ihanampaa!

Oma työkin saa palkintonsa.

– Aion keikistellä Boniton kannella kippariasussa ja aiheuttaa hämminkiä ohikulkijoissa. Nautin iltaisin grogiverannalla sellaisesta elämästä kuin 1920-luvulla, Jani ilakoi.

Bonito näkee päivänvalon ensimmäistä kertaa kahdeksaan vuoteen.

”Jos joku haluaa kosia mielitiettyään Bonitolla, mikä sen ihanampaa!”

— Eeva Rähä

Jani Vahto odottaa malttamattomasti Boniton vesillelaskua.

Vailla omaa venettä

Puuveneille elämänsä omistanut mies ei pitkään aikaan ole päässyt vesille omalla veneellä. Hän toivoo, että jatkossa löytyisi enemmän aikaa tutkia saaristoa. Lapsuusmuistot nousevat mieleen.

– Pienenä liikuimme saaristossa Kiila-nimisellä veneellä, sekin oli pitkä hieno puuvene vuosisadan alusta. Omaa venettä olen kaivannut veteen, Jani myöntää.

– En ole koskaan veneillyt flippereillä tai bustereilla, en pääse niiden tunnelmaan. Oma veneilyni liittyy hyvin vahvasti nostalgiaan. En halua kuulostaa ylimieliseltä, mutta minua eivät kiinnosta tavan veneet. Jos joskus harvoin julkaisen somessa kuvan, kun olen lasikuitu-veneen kyydissä, niin saman tien tulee useampi kommentti, että Jani hei, mitä sä oikein touhuat, mies nauraa laajalle kiirinyttä mainettaan.

Muista työkalut ja varabensa

– Tänä kesänä lähdimme kahdella 1930-luvun Chris-Craft-veneellä Uuteenkaupunkiin. Paluumatka ei sujunut aivan suunnitellusti. Lopulta onnettomien sattumusten summuna toinen hinasi toista pilkkopimeällä Airistolla.

Kaikki ei aina mene niin kuin pitäisi, eikä tarvitsekaan. Jani hyväksyy myös veneilyn yllätyskäänneet.

– Pääasia on, että toimii aina turvallisesti ja oppii jotain. Vähintään työkalut ja varabensaa on syytä olla mukana, mies muistuttaa.

Yhteistyötä yli rajojen ja vesien

Jani on Suomen Puuveneilijät ry:n varapuheenjohtaja. Yhdistykseen kuuluu yli 700 jäsentä. Mieli halajaa myös laajemmille vesille.

– Perustimme keväällä uuden klassikkomoottoriveneisiin liittyvän alajaston Antique & Classic Boats Society Nordicin acbsnordic.com. Siinä on jäseniä Suomesta, Ruotsista, Norjasta, Islannista ja Saksasta. Meillä on yli satavuotiset perinteet, ja erityisesti Suomessa ja Ruotsissa on kansainvälistä tasoa oleva klassikkovenekulttuuri, Jani valottaa kansainvälisiä yhteistyökuvioita.

Somesuosion aallonharjalla

Janin Instagram-tilillä, Classic Boats Finlandilla, on hämmästyttävät 134 000 seuraajaa. Kesällä 2022 Jani aktivoitui ja alkoi julkaista videoita, joista useampi ”lähti lapasesta”. Seuraajien määrä nousi parista tuhannesta 50 000:een ennen sykyä ja on vuodessa lähes kolminkertaistunut. Seuraajista noin viidennes on amerikkalaisia, ja kaikista seuraajista 97 % on ulkomaalaisia.

– Tämä on maailman toiseksi suurin alan kanava ja maailman suurin, joka tekee sisältönsä itse, mies ylpeilee, ja syystä.

Muuttuva Itämeri

Janin kotoa löytyy Saaristomerellä kuvattuja kaitafilmejä 1950-luvulta alkaen.

– Veden kirkkaus oli noihin aikoihin muuta kuin tänä päivänä, eron näkee selvästi, Jani harmittelee nykytilannetta. – Ihminen on levittäytynyt yhä laajemmalle ja kauemmas saaristoon, luonnon näkymät ovat vähentyneet, kauniita kalastajakylä ei enää ole niin paljon. Kulttuuriympäristö saaristossa on muuttunut. Venevajat! Ne sopivat silmään, maisemaan mukautuvaa miellyttävää rakentamista arvostan.

Kapteeni Vahto ja Luntreijarit

Jääkö Bonitolta ja puuveneinnostukselta aikaa millekään muulle? Jani yllättää vastauksellaan.

– Mulla on trio: Kapteeni Vahto ja Luntreijarit. Se tarkoittaa pirtun salakuljettajia. Esittämämme ohjelmisto koostuu vanhan ajan merihenkisestä ja muusta entisaikain musiikista. Ammennamme inspiraatiota kieltolaista.

Paljastuttuaan laulumieheksi Jani lurauttaa värssyn yhdestä lempilaulustaan, nimeltään Heijastus, jota ovat esittäneet aikanaan niin **Mauno Kuusisto** kuin **Georg Ots**:

*”Meri peilin lailla taas sähköy heijastustaan
Luodoltani katselen nyt kirkkautta sen
Piiri hiljaisuuden vain kohta silloin särky
Ylitseni tiirat kun lentää kirkuen...”* **R**

HYVÄ IHOLLESI & YMPÄRISTÖLLE

Yhdessä puhtaampien vesistöjen puolesta

NIVEA on yksi Pidä Saaristo Siistinä ry:n pääyhteistyökumppaneista ja tukee tärkeää, puhtaan saaristo- ja järviluonnon hyväksi tehtävää työtä.

Erittäin tehokas, elvyttävä ja kosteuttava **NIVEA Soft** -voide jättää ihosi pehmeäksi ja kimmoisaksi. Voide sopii täydellisesti jokapäiväiseen käyttöön, ja voit käyttää sitä hyvällä omallatunnolla: voiteen uusittu koostumus sisältää 95 % luonnosta peräisin olevia ainesosia ja on 98 % biohajoava. Tämän ansiosta myös hiilijalanjälki on huomattavasti pienempi.

nivea.fi

Äänimerkkejä

Mika Ihamuotila

Marimekon hallituksen puheenjohtaja

Teksti: Veera Säilä **Kuvitus:** Arto Vesterinen

Mika Ihamuotilan haastoi Äänimerkkiin kevään lehdessä vastannut kansanedustaja **Kai Mykkänen**.

Mitä luonto merkitsee sinulle?

Minulle luonto merkitsee henkistä rauhaa ja sen siirtämistä puhtaana seuraaville sukupolville.

Lempikohteesi Suomen vesistöissä?

Lempipaikkani saaristossa on Kökar. Siellä upea saaristo-luonto yhdistyy elävään saaristolaiskulttuuriin ja ihmisiin.

Mihin ympäristön epäkohtaan haluaisit ihmisten kiinnittävän huomiota?

Toivoisin, että saaristossa olisi enemmän ekologisia ja laadukkaita ravintoloita, kahviloita ja yöpymispaikkoja.

Lupauksesi luonnolle

Lupaan toimia jatkossakin puhtaan saariston puolustamiseksi sekä tehdä sitä tunnetuksi maailmalla.

Kenen äänimerkin haluaisit kuulla seuraavassa Roopessa?

Ehdottaisin seuraavaksi äänimerkiksi Helsingin markkinoinnista vastaavaa toimitusjohtaja **Clarisse Berghårdhia**, jolle meri ja saaristo ovat rakkaita. **R**

/Terhi Takkinen

Mikkelin Siisti Biitsi -talkoissa koululaiset saivat valita erikoisimmat roskat ja koota ne roskanäyttelyksi.

Juhlavuoden pukukoodina puhtaat rannat

Teksti: Veera Säilä ja Kiia Palo

Tänä vuonna Siisti Biitsi -talkoita on järjestetty maantieteellisesti laajemmalla alueella kuin koskaan aiemmin. Ahkerat talkoolaiset ovat raportoineet siivottuja rantoja Ahvenanmaalta aina käsivarren Lapissa sijaitsevalle Enontekiölle asti. Löydettiinkö pohjoisen Lapin hiljaiselta rannalta erilaisia roskia kuin Ahvenanmaan saaristosta? Entä minkä suuren eurooppalaisen joen varrelle talkoot tänä vuonna ulottuivat?

Siisti Biitsi -ohjelma on varmasti tuttu nimi useimmille Pidä Saaristo Siistinä ry:n jäsenille, mutta Suomesta löytyy vielä monia paikkakuntia, joissa talkoita ei ole järjestetty. Kymmenvuotista taivaltaan juhliiva Siisti Biitsi on tänä kesänä innostanut kansalaisia siivoustalkoisiin aivan uusilla rannoilla Lappia myöten. Tähän mennessä pohjoisin siivottu ranta sijaitsee Enontekiöllä, joka on yksi Suomen harvimmin asutuista kunnista.

– Enontekiöllä siivottu luonnontilainen hiekkaranta ei ole mikään suosittu ajanviettopaikka. Tämä näkyi rannalta löytyneistä roskista siten, että Suomen rantojen yleisimpiä roskia eli tupakantumpeja löytyi suhteellisen vähän. Sen sijaan rannalta löytyi vajaassa tunnissa valtava määrä muovisilppua. Talvella järven jäälle jääneet muovipussit voivat löytyä jäiden lähdettyä järvestä ja rannoilta, kertoo Siisti Biitsi -ohjelmapäällikkö **Julia Jännäri**.

Juhlavuosi toi laajaa yhteistyötä myös Järvi-Suomeen. PSS ry järjesti Siisti Biitsi -siivoustalkoita Mikkelissä ja sen ympäristökunnissa osana WaterPlus-hanketta, jossa Suomen ympäristökeskus (Syke) ja Kaakkois-Suomen ammattiopisto Xamk kehittävät yhdessä uusia menetelmiä vesistöjen puhdistamiseen.

– Esimerkiksi Mikkelissä talkoolaiset keräsivät pieneltä alueelta paljon roskia. Joukossa oli erilaista muoviroskaa, tupakantumpeja, rakennusjätettä ja jopa imuri hylättynä tienpenkalle. Yhteensä eniten raportoitiin erilaisia muoviroskia, joita kerättiin yli 2 500 kappaletta. Lisäksi kerättiin muun muassa lähes 2 000 tupakantumppia, kertoo Jännäri.

PSS ry aloitti toimintansa Ahvenanmaalla vuoden alussa yhtenä tavoitteenaan kannustaa ahvenanmaalaiset mukaan Siisti Biitsi -ohjelmaan ja jalkauttaa ohjelman kummi-koulutoiminta paikallisiin kouluihin ja harrastusryhmiin. Kesän loppuun mennessä rantojensiivoustalkoita on

/ Å Communications

Juhlavuoden energinen kampanjajakso Katja Ståhl pani hihat heilumaan ja kannusti kansalaiset liittymään Suomen suurimpaan talkoojengiin.

Pupulandia-blogistaan tuttu vaikuttaja Jenni Rotonen kertoi Instagram-stooreissaan Kartanon perunalastujen ja Siisti Biitsin yhteistyöstä ja keräsi omista siivoustalkoissaan lähes 1800 roskaa.

järjestetty jo 11 eri paikassa niin pääsaarella kuin ulompana saaristossa.

– Ahvenanmaalaiset ovat lähteneet mukaan toimintaan hienosti! Meillä on jo kuusi kummikoulua Getasta Maarianhaminaan ja aina Kökariin asti. Rantojensiivoustalkoissa raportoidut roskat ovat olleet enimmäkseen tupakantumpeja, nuuskaa ja muovia, kertoo aluekoordinaattori **Kimberly Terry**.

Harhakuvitelmia suomalaisesta luonnosta

Juhlavuoden energisenä kampanjajaksona nähtiin eläinrakas toimittaja ja tv-kasvo **Katja Ståhl**, joka viihtyy luonnossa koiransa kanssa. Ståhl haastoi mukaan Suomen suurimman talkoojengin.

– On ollut etuoikeus olla Siisti Biitsi -kampanjan keulakuvana. Erityisen lähellä tämä on sydäntäni siksi, että kuljen koiran kanssa paljon rannoilla. Toivon aina, ettei kakkapussi täyttyisi roskista, joita kerään ulkoillessani. Niin usein tapahtuu, mutta osallistuinpahan talkoisiin. On pieni vaiva kerätä roskat ja lasinsirut verrattuna siihen, että näkee eläimen kärsivän lojumaan jääneistä roskista tai lasinsiruista. Siisti biitsi on kaikkien ilo! Ståhl sanoo.

PSS ry:n pääyhteistyökumppani Taffel Kartanon perunalastut sai Siistiin saaristoseikkailuunsa mukaan joukon somevaikuttajia. Vaikuttajat järjestivät kaikki oman näköisensä Siisti Biitsi -talkoot ja levittivät tärkeää viestiä vesistöjemme ja rantojemme roskaisuudesta ja vastuullisesta retkeilystä. Yksi viidestä vaikuttajasta oli Pupulandia-blogistaan tunnettu **Jenni Rotonen**.

– Täytyy myöntää, että minullakin on ollut harhakuvitelmia suomalaisen luonnon puhtaudesta. Roskatalkoot avasivat omat silmäni sille, miten järkyttävän paljon roskaa luontoon jätetään. Päälimmäisenä itsellä mielessä oli varmaankin sellainen yleinen pettymys meihin suomalaisiin. Puhumme kovin ylpeinä metsistämme ja luontosuhteestamme, mutta käytäntö osoittaa usein kunnioituksen puutetta – niin valitettavasti myös Itämeren rannalla, Rotonen kertoo.

Myös muille PSS ry:n yritystukijoille Siisti Biitsi -talkoisiin osallistuminen on lahjoitusten lisäksi tärkeä osa yrityksen vastuullisuustoimintaa ja henkilökunnan tyköpää. Tänä kesänä esimerkiksi Kappahl jalkautti talkoot myymälöidensä henkilökunnan toimintaan. Kesärauha- ja Ruisrock-festivaalien sekä Nivean ja DB Schenkerin työntekijöille siivoustalkoot ovat jo tuttu kevään merkki.

– Tiimimme eivät jättäneet kiveäkään kääntämättä. Talkoisiin osallistui lähes sata työntekijäämme ympäri Suomen ja jopa Saksan Rein-joen rantaa myöten. Tuloksena oli vaikuttava roskaalis. Roskasäkkeihin päätyi myös mitä mielikuvituksellisimpia esineitä aina matoista mopoauton sivuikkunaan. Mielenkiintoisia esineitä tärkeämpää on kuitenkin se, että nämäkin luontoon kuulumattomat roskat on siivottu sieltä pois, sanoo DB Schenkerin Pohjoismaiden toimitusjohtaja **Petteri Nurmi**.

Siisti Biitsi -ohjelmassa kansalaiset tekevät tiedettä – vielä ehdit mukaan!

Siisti Biitsin juhlavuosi on ollut tähän mennessä jo kerrassaan vaikuttava. Suomi-neito on puettu pala palalta puhtaisiin rantoihin, kun talkoot ovat vallanneet uusia alueita ja siivouksia on järjestetty maantieteellisesti laajemmalla alueella kuin koskaan aiemmin. Kesän päättymisen ei kuitenkaan tarkoita sitä, että pistämme pillit pussiin. Syksy ja talvi ovat oikein oivallisia ajankohtia siivoustalkoille. Kun keräät roskat ennen lumen tuloa, ehkäiset roskien päätymistä vesistöihin sulamisvesien mukana. Jätä siis sinäkin jälkesi Siisti Biitsi -karttaan ja raportoi roskat! Näin olet mukana tekemässä arvokasta ja ainutlaatuista kansalaistiedettä.

Roskien määrän ja laadun raportoiminen on aina ollut keskeinen osa Siisti Biitsi -ohjelmaa. Talkoolaisilla on raportoinnissa merkittävä rooli PSS ry:n virallisten rantaroskaseurantojen rinnalla. Tietojen avulla pystymme konkreettisesti seuraamaan ympäristön tilaa ja sen kehittymistä. Lisäksi roskien kirjaaminen kappalemääräisesti noudattaa kansainvälisesti käytettyjä roskaantumisseurannan menetelmiä, joten tulokset ovat vertailukelpoisia muihin roska-raportointeihin.

– Olemme saaneet Siisti Biitsi -ohjelman myös osaksi EU-rahoitteista PlastLIFE-hanketta, jonka tavoitteena on kestävä muovien kiertotalous Suomessa vuoteen 2035 mennessä. Tuomme hankkeeseen asiantuntijuutemme vesistöjen roskaantumiskysymyksissä, Jännäri tiivistää. **R**

Vielä ehdit mukaan Suomen suurimpaan talkoojengiin! Siisti Biitsi -talkoisiin osallistuminen on näin helppoa:

1. Merkitse siivottava ranta Siisti Biitsi -sivujen karttaan: siistibiitsi.fi.
2. Vietä kiva päivä rannalla siivoustalkoiden merkeissä.
3. Raportoi löytyneet roskat PSS ry:lle maksuttomalla Siisti Biitsi -sovelluksella.
4. Huolehdi roskien jatkokäsittelystä.

Koulu- ja harrastusryhmät voivat ilmoittautua mukaan maksuttomaan Siisti Biitsi -kummikouluohjelmaan.

Roopen kasvot

Teksti: Terhi Takkinen

Kuvat: PSS ry ja Harri Rätty

Aija Kaski,
toiminnanjohtaja

Mikä on työsi tärkein tavoite?

Järvien ja meren pitäminen hyvässä kunnossa nyt ja tulevaisuudessa! Tehtäväni on varmistaa riittävät resurssit, ja että ne kohdennetaan oikein.

Mikä työssäsi on parasta ja mikä haastavinta?

Parasta on positiivinen palaute uskollisilta jäseniltämme, jotka työtämme arvostavat! Eri tahojen halu tehdä yhteistyötä kanssamme kertoo työmme laadusta ja luotettavuudesta. Suurin haaste on resurssit, kuten isot alusinvestoinnit. Akuutein tarve on nyt Pohjanlahdella.

Kerro hauska muisto töistä.

Hauskoja muistoja on kertynyt paljon näiden vuosien aikana. Kakkahuumori meillä kukoistaa. Joudumme puhumaan siitä niin paljon käytännön ratkaisuja pohtiessa.

Millaisia varhaisimpia muistoja sinulla on vesistöjen ääreltä?

Äitini hoki: ”Tuolle tytölle kasvaa pian kidukset, kun se on päivät pitkät vedessä”. Kasvoin järvien äärellä. Isäni oli merimies, jonka mukaan lähdimme usein kesäksi rahtilaivalle. Opim lukemaan merta, pilviä ja merkkejä siitä, että maata alkoi olla lähellä. Jännittäväntä oli odottaa saapumista seuraavaan satamaan.

Mitä Suomen vesistöt merkitsevät sinulle?

Ne ovat maailman upeimmat ja tärkeimmät! Olen onnellinen, että voin osaltani edistää vesistöjemme arvostusta ja hyvinvointia.

Terveisiä vesilläliikkujille:

Liity PSS ry:n jäseneksi ja seuraa somekanavistamme työtämme! Saat hyviä vinkkejä ja neuvoja, miten liikkua vesistöissämme kestävästi, niitä vahingoittamatta.

Mottosi:

Kaikki järjestyy.

PSS ry:n toimintaa luotsaa toiminnanjohtaja Aija Kaski Turun toimistostamme. Keväällä joukkoomme liittyi Anne Ala-Pöllänen vastaamaan yhdistyksen varainhankinnasta.

Anne Ala-Pöllänen,
varainhankintapäällikkö

Mikä on työsi tärkein tavoite?

Tärkein tavoitteeni on lisätä tietoutta työstä, jota PSS ry on tehnyt jo lähes 55 vuoden ajan, sekä tietenkin saada tukea tälle hienolle toiminnalle!

Mikä työssäsi on parasta ja mikä haastavinta?

Tavata jäseniämme ja kumppaneitamme! Keskitymme nyt uuden huoltoaluksen hankkimiseen Pohjanlahdelle. Hienoa huomata, kuinka paikalliset kokevat työmme tärkeäksi ja haluavat olla mukana tukemassa meitä. Haasteellista on vaikeat taloudelliset ajat.

Kerro hauska muisto töistä.

Järjestimme juuri hyväntekeväisyssystempauksen Posankka Racen Turussa. 4 000 pikkuposankan laskeminen Aurajokeen jännitti tosi paljon. Kesken kisan maalin paikkaa pitikin vaihtaa, koska tuulen yllättäen vaihtaessa suuntaa Posankatkin vaihtoivat suuntaa. Kaikki päättyi kuitenkin hyvin.

Millaisia varhaisimpia muistoja sinulla on vesistöjen ääreltä?

Aloitin purjehdusurani 90-luvun alussa Välimereltä Barcelonasta, jossa jouduin elämäni pahimpaan myrskyyn, 32 m/s. Kokemus kouli sen verran, että ihan pienistä en hätkähdä. Lapsuudessani sain uida meressä Kokkolassa ja järvellä Päijänteen rannalla.

Mitä Suomen vesistöt merkitsevät sinulle?

Helsinkiläisenä tiedostan, että juomavetemme tulee Päijänteestä. On globaalisti ajateltuna etuoikeus asua puhtaiden vesien äärellä.

Terveisiä vesilläliikkujille:

Vesien puhtaus lähtee pienistä teoista. Kun pestään astioita, hiuksia, vaatteita tai venettä, ei huuhdota vesistöön mitään kemikaaleja.

Mottosi:

Mikä ei ole luonnosta tullut, ei kuulu luontoon.

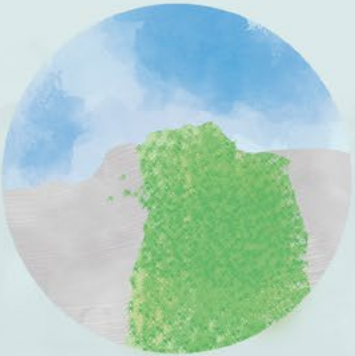
SIISTÄ TEKEMISTÄ

Etsi ympäriltäsi

Liiku vapaasti lähiympäristössä vähän aikaa.
Etsi ympäristöstä esimerkiksi:

- ✓ jotain kaunista
- ✓ jotain pehmeää
- ✓ jotain pyöreää
- ✓ jotain, mikä ei kuulu luontoon

Tutki löytöjä. Jos teet tehtävää ryhmässä, jokainen saa esitellä muille oman löytönsä. Luokittele löytyneitä asioita elottomaan ja elolliseen luontoon kuuluvaksi. Mitä jää yli? Pohdi, miten nämä asiat ovat joutuneet luontoon? Mistä tietää, etteivät ne kuulu sinne? Mitä niille pitäisi tehdä?

Tehtävä on ote PSS ry:n Siisti Biitsi -kummikouluohjelman materiaali-paketista. Tehtävät ja leikit liittyvät ympäristökasvatukseen erityisesti vesistöjen roskaantumisen kannalta ja soveltuvat oppimisen tueksi esimerkiksi ennen tai jälkeen Siisti Biitsi -talkoiden. Tehtävät on suunniteltu toteutettavaksi eri ikäisten oppijoiden kanssa, kuten koulu- ja harrastusryhmissä, mutta niitä voi hyvin tutkia myös perheen kesken tai kuka vain, joka haluaa oppia ja havainnoida uutta luonnosta hausalla tavalla.

Lisätietoa Siisti Biitsi -kummikouluohjelmasta:
siistibiitsi.fi/kummikoulut

Roopen messissä – kuulumisia kentältä

Päivä huoltoaluksen kyydissä Saimaalla ja Saaristomerellä

Hyppää Roope-alustemme messiin päiväksi seuraamaan, millaista on tavallinen arkinen työemme Saimaalla ja Saaristomerellä. M/S Roope-Saimaan päällikön Pasi Vahtolan ja kansihenkilön Jouni Lahtisen pitkästä tiistai-päivästä raportoi kyydissä keikkuva Järvi-Suomen viestintäasiantuntijamme Terhi Takkinen. Saaristomeren viestintäasiantuntija Eeva Räihä pääsi vuorostaan seuraamaan läheltä M/S Roopen päällikön Kari Lahtisen ja kansihenkilö Linda Johanssonin kiireistä keskiviikkoa.

Saimaa Teksti ja kuvat: Terhi Takkinen

Klo 08.00 Savonlinna

M/S Roope-Saimaa alushenkilöstöineen herää uuteen aamuun Savonlinnan satamassa, jonne olimme saapuneet edellisenä päivänä järjestetyn aluksen tutustumistilaisuuden vuoksi.

Päivän ensimmäinen tehtävämme matkalla Savonlinnan varikollemme on pysähtyä Riihisaareen tervahöyry S/S Mikon kylkeen imaisemaan Mikon septitankki tyhjäksi. Varikolla lastaamme pitkää puurankaa kyytiin ja täydennämme muutenkin mukaamme huoltotarvikkeita, kuten wc-paperia ja huussikuivvikkeita.

Klo 09.05 Koivukanta

Tämän päivän huoltoreitti kulkee Savonlinnasta kohti Puumalaa. Ensimmäinen retkikatama reitillämme on Jorin satamana tunnettu Koivukanta. Viemme satamaan puita, ja kuten huoltotoimiimme kuuluu, siivoamme huussit ja tyhjennämme roskat jätepiesteeltä.

– Tämä aivan perus huoltotyö on kyllä niin siistää hommaa, kommentoi M/S Roope-Saimaan kansimies **Jouni Lahtinen**.

Polttopuukuormat siirtyvät näppärästi retkikatamiin vuonna 2021 valmistuneella huoltoalus M/S Roope-Saimaalla.

Retkisatamien säännöllinen huolto vaatii varoja, ja valtaosa kustannuksista katetaan PSS ry:n jäsenmaksuilla.

Klo 10.15 Piispan huvila

Pienen ajon jälkeen poikkeamme Piispan huvilassa hakemassa jätteet ja katsomassa paikkojen kunnon. Paikka henkii rauhallista vanhan pihapiirin tunnelmaa, ja se on lämpimässä auringonvalossa varsin kaunis miljöö omena-puineen.

Klo 11.15 Tuohistonsaari

Reitti sisältää kiepin Tuohistonsaareen. Satamassa on jättepiste ja nuotiokohde. Paikka on erityisen kaunis ja suojaisa kallioisen aallonmurtajan ja hiekkapoukaman vuoksi.

Reitti Savonlinnasta Puumalan suuntaan kulkee Vekaransalmen lävitse. Tiesitkö, että Vekaransalmen silta on Suomen viidenneksi pisin silta? Se on 639 metriä pitkä, ja korvasi lossin avauduttuaan vuonna 2019. Vekaransalmen jälkeen käännyimme Partalansaaren toiselle puolelle seuraavia tehtäviä varten. Partalansaari on muuten suuren suuri saari, jonka sisällä on yli 80 järveä ja lampea!

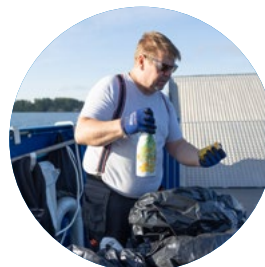
Klo 13.00 Sulkavan linnavuori

Saavumme Pisamalahden linnavuoren retkisatamaan. Täällä saa hyväkuntoinenkin veneilijä oivan liikuntahetken, kun lähtee reippaasti nousemaan Linnavuoren päälle ihastelemaan Saimaan kauniita maisemia. Huollamme huussit, jättepisteen ja grillikatoksen. Saamme myös hyvää palautetta työstämme ohitse kulkeneilta retkeilijöiltä. Tällainen palaute lämmittää kovasti huussinpuhdistajan mieltä.

Klo 14.15 Yksityinen ranta

Silloin tällöin saamme pyynnön maksullisiin erillistöihin, joita voivat olla esimerkiksi romujen nouto saarimökeiltä tai erikoisempia, nosturiamme tarvitsevia töitä. Sopivasti

reitillämme on yksityishenkilön mökillä tarve uuden poijun asennukselle. Kurvaamme rantaan, nostamme hyvin valmistellun poijun ketjuineen ja painoineen oikeaan paikkaan nosturillamme ja laskeamme paikoilleen.

Klo 15.15 Kylmäsaari

Pikainen, aivan tavallinen huoltopysähdys Kylmäsaarella: huussit, grillikatot ja jättepiste. Nyt ollaan jo lähellä Puumalaa, mutta päivän työt vievät meidät vielä pienen matkan Puumalan ohitse. Alkaa sataa.

Klo 17.05 Kiviniemi

Tehtävämme ovat toisinaan hyvin yksilöllisiä. Koska meillä on uusi hyvä alus ja kapasiteettia omaava nosturi, voimme avustaa tarvittaessa jopa viranomaisia. Puumalassa viikonlopun aikaan meno oli joillain ollut vähän liian kovaa, ja sinne tänne hurjastellut pienvene oli lopulta uponnut Kiviniemen laiturissa. Vaikka sataa jo kaatamalla, miehistömme nostaa veneen moottoreineen nosturilla Roope-Saimaan kannelle. Vene päättyy kaatopaikalle.

Klo 18.45 Puumala

Puumalan satama. Litimärkä miehistö on vihdoinkin työpäivänsä päässä. – Kaatosateen kastelemat kampeet vaihtoon ja huoltamaan itseämme – pizza maistuu ehkä parhaalle ikinä päivän päätteeksi, toteaa M/S Roope-Saimaan päällikkö Pasi Vahtola.

*Nosturi tyhjentää Molok-säkkien sisällön
M/S Roopen kannella auki ammottavaan roskaprässiin.*

Saaristomeri

Teksti ja kuvat: Eeva Räihä

Klo 08.20 Aspö

Saaristomerén huoltoalus M/S Roope irtautuu Aspön laiturista. Päivän ensimmäinen etappi on Jurmo. Sää-tiedotus lupaa yltyvää tuulta, ja aluksen päällikkö **Kari Lahtinen** toteaa, että viime hetkellä lähdetään. Ei sen takia, ettei alus selviäsi hienosti kovemmastakin aallokosta, vaan siksi, että roskat voivat lentää kovan tuulen mukana jäteastioita tyhjennettäessä.

Syntyperäinen aspöläinen, kansihenkilömme **Linda Johansson** on kotona nukutun yön jälkeen valmiina viikon kolmannen päivän kierrokselle. Karin laivakoira **Igor** vaikuttaa tyytyväiseltä Lindan saapuessa.

Klo 09.40 Jurmo

Jurmon satamassa meitä tervehtii pitkä rivi Molok-syväkeräysastioita, ”molokkeja”, joiden sisältö katoaa Lindan ohjaaman nosturin voimin Roopen kannella ammollaan odottavaan roskaprässiin. Siellä on jo maanantain ja tiistain jäljiltä hurja määrä sekajätettä, mutta lisää näyttää mahtuvan.

Kari käynnistää Roopen kannella parkissa odottaneen traktorin ja suuntaa huussirivistölle traktoriin kytketyn lietesäiliön kanssa. Kuivakäymälöistä imaistaan suotonesteet.

– Otamme kyytiin sekä roskat että paskat, Kari toteaa ytimekkäästi.

Klo 12.20 Björköns luonnonsatama

Ihmettelen, miksi ajamme suoraan rantalepikkoon, eihän siellä mitään ole? Vaan on sitä ennenkin väärässä oltu. Roopen keularamppi aukeaa tasaiselle rantakalliolle, ja Linda ja Kari tyhjentävät rantalepikosta pilkottavan jätteen astiat rivakasti.

Björkössä imaisemme mukaan myös viikon kolmannen septiaseman tuotokset. Näistä laiturimallisista saamme erityisen paljon kiitosta veneilijöiltä.

Klo 13.40 Trunsö

Trunsössä sijaitsee PSS ry:n vuokramökki, ja rannasta löytyy jätteen lisäksi myös sauna ja astianpesupaikka. Tapaamme saariemäntä **Paula Mäen**, jonka kanssa vaihdamme työn lomassa pikaiset kuulumiset.

Klo 14.40 Bodö

Bodössä tyhjennysvuorossa on kaksi molokkia, viisi suurta vihreää pyörillä kulkevaa jäteastiaa sekä metallikeräysastia. Rannalla Kari tapaa saman pikkupojan, jonka kanssa hän edellisenä päivänä tutustui Brunskärissä. Ilmassa on molemminpuolista jälleennäkemisen riemua.

Onkin selvää, että Roopen saapuminen satamiin on arvostettu Tapaus isolla teellä. Paikallaolijat auttavat usein Lindaa ja Karia, ja nosturilla tapahtuva Molok-säkkien tyhjennys kelpaa päivän ohjelmanumeroksi niin pienille kuin isommillekin. Maininnan ansaitsee myös miehistön suosituin jäsen Igor, jolle on tarjolla rapsuttajia joka satamassa.

Klo 16.00 Nötö

Nötön satamassa pönöttää jämäkkä rivi molokkeja. Neljän säkin sisältö päätyy roskaprässiin. Eikö se tule ikinä täyteen?

– Ihmiset lajittelevat aiempaa enemmän. Lasit ja metallit löytävät niille varattuihin astioihin. Mutta parannettavaakin on. Jokaisen omalla vastuulla on toimittaa sekajätteeseen kuulumaton jäte, esimerkiksi elektroniikka-romu, omilla kulkuneuvoilla mantereelle, Kari muistuttaa.

– Mieti, kuinka paljon ruokaa pakkaat mukaasi kotoa lähtiessä. Saaristosta löytyy pieniä kauppoja, joista saa ostettua täydennystä, Linda vinkkaa veneilijöille. Ruokahävikki näkyy jäteteisteissä.

Klo 17.30 Nauvo Berghamn

Berghamnin laiturilla on juhlava näky tänään. Laituria koristaa uljas kaunotar, kuunari Svanhild. Miehistö on erittäin kiinnostunut meidän toiminnastamme ja tervehtii ilolla mahdollisuutta jättää omat roskansa Roopen kyytiin.

Klo 18.35 Hummelholm

Hummelholmissa pysähdymme hyvin pikaisesti tyhjentämässä kolme 660-litraista jäteastiaa.

Työtä kelpaa tehdä aluksella, joka on suunniteltu ympäristöhuoltoon, kehuu M/S Roopen päällikkö Kari Lahtinen.

Klo 19.20 Brännskär

Emme pääse Brännskäriin, kun laiturissa on yllättäen tungosta.

– Ei tällaisesta mene pasmat sekaisin, Kari toteaa. Tullaan huomenna uudestaan, kun osuu matkan varrelle.

Klo 20.25 Käldinge

Saavumme M/S Roopen kotisatamaan Käldingeen. Jäteastiat, prässi ja septitankit täytyy tyhjentää ennen loppuviikon kierrosta. Kolmessa päivässä olemme keränneet noin 7 000 kg sekajätettä ja septit päälle, noin 24 m³. Viikon päättyessä Roope on kerännyt saaristosta 10 000 kg sekajätettä ja 48 m³ septijätettä.

– Työn mielekkyyttä ja tärkeyttä ei tarvitse pohtia. Hiljaiset illat, kun saa olla rauhassa tässä paatissa. Mukavat ihmiset satamissa. Ja onhan mulla komea näköalakonttori, Kari luettelee, kun kysyn päivän päätteeksi työn parhaita puolia. **R**

Tarvitsemme apuasi!

Lahjoita likaisiin töihin ja kohdenna lahjoituksesi Pohjanlahden toiminta-alueelle osoitteessa:

pidasaaristosiistina.fi/lahjoita

Pohjanlahti pinnalle – lahjoita likaisiin töihin!

Teksti: Kiia Palo

Kulunut kausi oli jälleen Pohjanlahdella haastava, ja huoltotöissä siniteltiin väliaikaisella vuokratilustolla. M/S Roope-Botnian uusiminen on välttämätöntä, jotta töitä voidaan jatkaa alueella, jonka saaristo on ainutlaatuista maailmassa. Uuden aluksen hankintahinta on noin 1,5–2 miljoonaa euroa. Se on yhdistykselle suuri ponnistus.

PSS ry:n huoltoalukset ovat erikoisvalmisteisia toimintojensa ja poikkeuksellisten käyttöolosuhteiden vuoksi. Pohjanlahdella aluksen on pystyttävä toimimaan niin matalissa rantavesissä kuin tuulisella aavalla merellä ja majoittamaan vähintään kahden hengen miehistö työviikon ajaksi. Aluksen kantokyvyn ja kansitilan on oltava riittävä puukuormien ja käymäläjätevesien kuljettamista varten.

– Toimintavarmat alukset ovat tärkeimpiä työkalujamme visiomme toteuttamiseksi. Toiminta-alueillamme olemme

ainoa taho, joka huolehtii kokonaisvaltaisesti vesilläliikkujien jätehuollosta. Jatkossakin tarvitsemme työhön soveltuvan aluksen ja yhteistyökumppaneita, joiden kanssa edistää vesistöjen hyvinvointia ja ihmisten virkistytymismahdollisuuksia vesillä, sanoo PSS ry:n aluepäällikkö Katriina Murto. **R**

Tiesitkö tämän? Pohjanlahti on Pidä Saaristo Siistinä ry:n pohjoisin toiminta-alue. Se ulottuu Perämeren pohjukassa sijaitsevasta Iin Röntystä Kristiinankaupunkiin. Alueelle mahtuu noin 30 vesilläliikkujan Roope-palvelupistettä. Ainutlaatuinen Merenkurkun saaristo on myös Suomen ainoa luonnonperintökohde kansainvälisellä Unescon maailmanperintölistalla. Siellä viimeisin jääkauden aiheuttama maankohoaminen leimaa maisemaa, joka jatkaa muutostaan ja kohoamistaan edelleen.

Romuautot saariston romunkeräyksen hitti

Teksti: Veera Säilä

Tänä kesänä PSS ry:n odotetut romukeräykset järjestettiin paikallisten yhteistyökumppaneiden kanssa Turun ja Vaasan saaristoissa. Saaristomerellä poimittiin kyytiin ennätysmäärä romuautoja.

Lounais-Suomen Jätehuollon ja PSS ry:n järjestämän romunkeräyksen aikana heinäkuun alussa Naantalın ja Paraisten saaristosta kerättiin M/S Roopen kyytiin lähes 54 000 kg romua ja jätettä. Keräysviikon haastavasta kelistä ja M/S Roopen nosturiin tulleesta viasta huolimatta saalis kasvoi yli 19 prosenttia viime vuoden keräykseen verrattuna. Metallijätteen osuus oli noin 36 000 kg. Romuautoja keräykseen toimitettiin peräti yhdeksän kappaletta, mikä on keräyshistorian ennätystasoa. Vaarallisten jätteiden osuus kokonaispainosta oli noin 2 330 kg ja akkujen 1 100 kg. Rakennus- ja siivousjätteitä kertyi suursäkeissä vajaa 600 kg ja sähkö- ja elektroniikkaromua 5 160 kg.

– Keräys mahdollistaa suurikokoisten jätteiden asianmukaisen keräämisen pois saaristosta. Esimerkiksi pienmetallit sopivat saariston ekopisteiden viikoittain tyhjentäviin keräysastioihin, mutta jos niihin jätetään sinne kuulumattomia isoja metalliesineitä, kuten grillejä ja ruohonleikkureita täyttyvät astiat nopeasti, PSS ry:n Saaristomerellä aluepäällikkö **Katriina Murto** sanoo.

Keräyksen reitti vaihtelee vuosittain. Ensi vuoden keräys keskittyy Kemiönsaaren saaristoon ja Paraisten saariston itäosiin. Toiveita tarkemmista kohteista voi lähettää sähköpostilla osoitteeseen asiakaspalvelu@lsjh.fi aina helmikuun loppuun asti.

Lisäksi kuluvan syksyn aikana saaristosta kerätään LSJH:n ja PSS ry:n yhteisessä venekeräyksessä noin 40 käytöstä poistettua venettä.

Vaasan saariston perinteinen romunkeräys toteutettiin yhteistyössä Stormossenin kanssa. Keräys jäi viime vuoden huikeasta 50 000 kg:n potista hieman jälkeen, kun romua ja jätettä kertyi yhteensä noin 43 000 kg. Vaarallista jätettä kerättiin noin 800 kg, sähkö- ja elektroniikkaromua noin 600 kg, tasolasia noin 200 kg, poltettavaa jätettä noin 340 kg ja metallia 41 000 kg. **R**

Saaristomerellä romukeräyksessä tehtiin romuautojen keräysennätys, kun kyytiin poimittiin yhteensä yhdeksän auton romua.

Suuntana myrkytön eliönesto

Kuva:
Oskari Hanninen

Tähän päivään asti veneen pohjien eliönesto on perustunut lähes pelkästään biosidisiin anti-fouling-valmisteisiin eli tutummin myrkkymaaleihin. Tällä on kuitenkin ollut hintansa, sillä maalien haitalliset aineet ovat kertyneet maaperään ja sedimenttiin.

Eliöiden kasvu veneen pohjaan voidaan estää myös ilman myrkkymaaleja. Vaihtoehtoisia menetelmiä on ollut tarjolla jo pitkään, ja biosidittomat eliönestovalmisteet ovat kehittyneet hurjasti. Siitä huolimatta vaihtoehtoisten menetelmien käyttö on jäänyt vähäiseksi, ja perinteinen myrkkymaalaus on pitänyt pintansa haitallisuudestaan huolimatta. Tähän on kuitenkin tulossa muutos, sillä tiukentunut lainsäädäntö tulee rajoittamaan myrkkymaalien käyttöä huviveneissä.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) hyväksyy markkinoille tulevat biosidiset antifouling-valmisteet. Uusien rajoitusten myötä myrkkymaalien käyttö kielletään seitsemänmetrisissä ja sitä lyhyemmissä veneissä. Tämä koskee suurinta osaa huvivenekannastamme. Jos omistat tämän kokoluokan veneen, on myrkkymaalien sijaan käytettävää muita eliöntorjuntakeinoja.

Yli seitsemänmetrisissä veneissä myrkkymaalien käyttö on jatkossakin mahdollista, mutta käyttöön on tulossa rajoituksia. Monella on omakohtaista kokemusta siitä, kuinka veneen pohjan pesuvedet valuvat sellaisenaan maaperään tai mereen. Jatkossa puhdistamattomia pesuvesiä ei saa päästää ympäristöön. Tämä voi olla vaikea paikka monille veneilijöille, sillä sopivia pesupaikkoja ei ihan joka satamasta löydy. Suosittelen siis myös isompien veneiden omistajia tutustumaan vaihtoehtoisiiin menetelmiin.

Uudet rajoitukset tulevat voimaan valmisteiden uusien lupapäätösten myötä, eivätkä ne vaikuta vielä veneilijöihin. Tukes tiedottaa rajoituksista tarkemmin, kun ne ovat ajankohtaisempia. On hyvä muistaa, että valmisteiden käyttöä koskevat rajoitukset löytyvät aina valmisteiden pakkauksista. **R**

*Oskari Hanninen
Ylitarkastaja
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)*

ROOPE-VINKKI

Veneen ostajan vinkkilista

Teksti: Veera Säilä

Onko mielessä veneen ostaminen? Talvi on hyvää aikaa paitsi unelmoida myös tutustua vaihtoehtoihin, tehdä taustatyötä ja hankintoja. Veneen ostajan kannattaa ennen päätöksentekoaan miettiä ainakin seuraavia asioita, joita meille on koonnut PSS ry:n yhteistyökumppani Venealan Keskusliitto Finnboat ry.

1. TUTKI HUOLELLISESTI

Tutustu esitteisiin, vertaa, haastattele veneenomistajia ja asiantuntijoita ja katsele veneitä maissa ja vesillä. Tee koepurjehduksia ja -ajoja. Jos päädyt käytettyyn veneeseen, teet ammattilaisella veneen kuntokartoitus. Näin saat asiantuntijalausannon veneen kunnosta ja merikelpoisuudesta.

2. MUISTA KÄYTTÖTARKOITUS

Mieti etukäteen, mihin aiot pääsiallisesti venettä käyttää. Onko suunnitelmissa lyhyet siirtymät, päiväretket vai pidemmät, yöpymistä vaativat retket? Entä liikutko saaristossa, rannikon tuntumassa, avomerellä, järvillä vai suojaisammilla vesillä? Riittääkö pienvene, kuten apujolla, soutuvene tai vene kalastusta varten? Kiehtooko päästä vesille purjein, jolloin voi vertailla kevytveneitä, päiväpursia, asuttavia purjeveneitä ja moottoripursia? Moottorivenettä suunnittelevan kannattaa perehtyä avo-, tuulilasi- ja HT-veneiden eroihin sekä liukuva- ja uppoamarunkoisten eroihin. Moottorivaihtoehtojakin piisaa: perä-, sisä-, sisäperämoottori, bensiini ja diesel. Huomioi myös perheenjäsenten tarpeet ja toivomukset, jos veneily on perheen yhteinen harrastus. Pitääkö tilaa riittää vieraillekin?

3. SUUNNITTELE VARUSTEHANKINNAT

Älä unohda lisävarusteita. Ne voivat aiheuttaa suuriakin lisämenoja. Uusi vene on hankintahinnaltaan korkeampi, kun taas vanhemmassa veneessä on enemmän uusintatarpeita.

4. LASKE KÄYTTÖ- JA HUOLTOKUSTANNUKSET

Kaikki käyttö- ja huoltokustannukset kannattaa laskea ostopäätöstä tehdessä. Älä unohda esimerkiksi veneen liikuttamisesta ja talvisäilytyksestä syntyviä kuluja.

5. AJOITA OIKEIN

Pienveneiden voi ostaa kaupasta juuri ennen veneilykauden alkua. Suurempaa venettä hankkiessa syksy on usein edullisin ajankohta, sillä veistämöillä on silloin kevätkiireitä enemmän aikaa erikoistoivomuksillesi.

6. OTA HUOMIOON VENEESI VAIHTOARVO

Moni haluaa jossain vaiheessa vaihtaa veneensä toiseen. Kannattaa siis olla kaukaa viisas ja muistaa, että meillä vähemmän myyty vene, jota ei ole tehty erityisesti suomalaisia olosuhteita varten, tai erityisen halpa vene saattaa olla vaihtoarvoltaan kyseenalainen. Pitkänä sarjana valmistettu vene on yleensä varma ostos.

7. PÄÄTÄ KAUPPA

Tee kaupasta aina kirjallinen sopimus. Varmistu ostamasi veneen varustetasosta. Selvitä takuukysymykset ja vaadi vakuus toimitukselle. Vakuutus on tarpeen välittömästi.

Euroopanlaajuista työtä roskaantumista vastaan

Teksti: Veera Säilä

Terhi Takkinen

Clean Europe Network on verkosto, joka nimensä mukaisesti tavoittelee roskatonta Eurooppaa. Kunnianhimoisena tavoitteena on roskaton Eurooppa vuonna 2030. PSS ry:n toiminnanjohtaja Aija Kaski valittiin verkoston hallitukseen.

Clean Europe Network -verkostossa ovat mukana lähes kaikki Euroopan suurimmat roskaantumista vastaan työskentelevät järjestöt, 12 EU:n jäsenmaata sekä Norja ja Sveitsi. Yhteensä verkostolla on mahdollisuus vaikuttaa yli puoleen EU:n alueella asuvista kansalaisista. Tavoitteena on jakaa kokemuksia, tietoa ja parhaita käytäntöjä.

PSS ry:n toiminnanjohtaja Aija Kaski valittiin Clean Europe Network -järjestön hallitukseen kesäkuussa Brysselissä Euroopan Parlamentissa pidetyssä kokouksessa.

– Tämä on suuri kunnia PSS ry:lle, ja koen, että meillä on sekä paljon annettavaa että opittavaa. On hienoa olla

mukana keskusteluissa, joissa mietitään aidosti vaikuttavia keinoja roskaantumisen vähentämiseksi, Kaski kertoo.

Kaski on erityisen ylpeä verkoston yhteisestä, kattavasta roskaantumista ehkäisevästä strategiasta, joka löytyy pian suomeksi PSS ry:n kotisivuilta. Strategian avulla verkosto pyrkii saamaan kaikki asiaankuuluvat sidosryhmät viranomaisista yrityksiin ja kansalaisista järjestöihin, jotta voimme parhaiten jakaa vastuun roskaantumisen ehkäisemiseksi.

– Strategiaan olemme yhteisen tietotaitomme laittaneet ja toivon, että se tulee ahkeraan käyttöön, Kaski tiivistää. **R**

Roska-Roope mukana merten mikromuoviseurannassa

Teksti: Outi Setälä

PSS ry on jo usean vuoden ajan vastannut Suomen kansallisen rantaroskien seuranta-aineiston keräämisestä. Nyt rantaroskaseurannan lisäksi kokeiltiin, onnistuuko mikroroskien seurantanäytteiden kerääminen PSS ry:n roskienkeruuvene Roska-Roopella.

Mikroroskaseurantaan varten näytteitä tulee kerätä sekä pintavedestä että merenpohjan sedimentistä. Näytteenottoon, näytteiden käsittelyyn ja niiden analysointiin on laadittu kaikille Itämeren ympärysmaille yhteinen ohjeistus Itämeren suojelukomission eli HELCOM:in meriroska-asiantuntijoiden työryhmässä. Yhteisten menetelmien käyttöönoton tavoitteena on, että kun kaikki valtiot käyttävät yhdessä sovittuja metodeja, saadaan koottua vertailukelpoista aineistoa mikromuoveista koko Itämeren alueelta.

Manta apuna näytteenotossa

Pintavesinäytteet kerätään kelluvalla, niin kutsutulla Manta-haavilla, jota vedetään 1,5–2 solmun vauhdilla veneestä tai tutkimusaluksesta käsin. Sedimenttinäytteet kerätään kouranoutimella. Ensi vaiheessa näytteet pakastetaan, ja käsitellään myöhemmin Syken merilaboratoriossa Helsingissä. Näytetyypin mukaisesti käsittely voi vielä muutamasta päivästä jopa kahteen viikkoon, joiden aikana näyttemateriaalista katoaa orgaaninen aines, kuten hyönteiset, eläinplankton ja kasvinosat erilaisten kemiallisten ja entsymaattisten käsittelyjen seurauksena. Lopuksi käsitellyt näytteet analysoidaan ensin fluoresenssimikroskoopilla ja valikoidut hiukkaset vielä tarkemmin spektroskooppisesti niiden valmistusmateriaalien varmistamiseksi.

Kesäkuussa kerättiin ensimmäiset seurannan rannikonäytteet PSS ry:n roskienkeruuvene Roska-Roopella. Roska-Roopen miehistö ja Syken tutkijat ottivat

näytteitä muun muassa Turun, Rauman, Vaasan, Kokkolan ja Oulun edustalla. Näytteenotto sujui aluksella erittäin hyvin – se tuntui kuin olevan luotu vetämään pintahaavia. Kaikki näytteet on toimitettu Syken merilaboratorioon, missä haavinäytteiden kemiallinen käsittely on jo alkanut. Sedimenttinäytteet ovat parhaillaan kylmäkuivauksessa, ja ne käsitellään vesinäytteiden jälkeen. Vaikuttaa siltä, että hetki vierähtää ennen kuin nämä levää ja muuta kasviainesta sisältävät haavinäytteet ovat valmiita analyyseihin, joten tuloksia voidaan odotella vasta vuoden lopulla. **R**

Jussi Mulo

Roska-Roopella näytteitä ottamassa Syken Anni Jylhä-Vuorio ja Anna Kangas. Kuljettajana Eeli Heinä.

Suomen ympäristökeskus (Syke) ja PSS ry keräsivät juhannusviikolla mikroroskanäytteitä Suomen länsirannikolta osana Suomen mikroroskaseurantaan. Syke on aikaisempina vuosina kerännyt mikroroskanäytteitä avomereltä tutkimusalue Arandan seurantamatkojen aikana, ja nyt seurantanäytteiden keräämistä on tarkoitus laajentaa rannikkoalueelle. Syke on tutkimushankkeissa kehittänyt näytteiden keräämiseen ja käsittelyyn liittyviä menetelmiä jo usean vuoden ajan, mutta varsinaisia seurantanäytteitä ei aiemmin oltu kerätty rannikolta.

Kadonneet kalanpyydykset pois luonnosta

Teksti: Kiia Palo

Pidä Saaristo Siistinä ry ja Suomen ympäristökeskus (Syke) ovat mukana uudessa Re:Fish-hankkeessa, jonka tavoitteena on vähentää vapaa-ajan kalastukseen liittyvää roskaa ja ehkäistä roskaantumista.

Vene lipuu tyyntä järvenpintaa pitkin, pysähtyy lopulta niemen kärkeen ja verkkoa aletaan laskea saavista veteen tottunein ottein. Pian verkot koetaan ja saaliiksi jääneet kalat pääsevät kalastajan ruokapöytään.

Vapaa-ajan kalastuksen juuret ovat kaukana historiassa, jolloin kalastus oli tärkeä elinkeino. Nykyään lajin pariin innostavat muun muassa mahdollisuus liikkua luonnossa ja ihmisten kasvava kiinnostus omavaraisuutta ja lähiruokaa kohtaan. Vapaa-ajan kalastukseen liittyy kuitenkin aina riski kalastusvälineiden katoamisesta. Varsinkin aloittelevalle kalastajalle uistimen tarttumisen pohjaan voi olla tuttu tilanne, joka toisinaan päättyy siihen, että uistin ja pala siimaa katoavat syvyykseen. Verkoilla kalastaessa vaarana on, että verkko katoaa myrskyaallokon mukana tai jää talven jälkeen vesistöön, jos jäiden lähtö yllättää kalastajan.

Nyt vapaa-ajan kalastukseen liittyvää roskaa halutaan vähentää ja ennaltaehkäistä. Maaliskuussa 2023 käynnistyneessä Re:Fish-hankkeessa Itämeren rannikkoalueilta poistetaan mereen kadonneita kalastusverkkoja eli haamuverkkoja. Lisäksi hankkeessa pilotoidaan käytöstä poistettujen kalastusverkkojen keräystä.

Roope-palvelupisteillä testataan kalastusverkkojen keräystä kesällä 2024

Re:Fish-hankkeen aikana pilotoidaan käytöstä poistettujen vapaa-ajan kalastusverkkojen keräystä tiettyjen PSS ry:n Roope-palvelu-pisteiden yhteydessä. Esimerkiksi vapaa-ajan kalastajat ja mökkläiset voivat hyödyntää palvelua ja tuoda keräyksiin käytöstä poistamansa puhtaat verkot. Erilliset keräyskampanjat järjestetään erikseen ilmoitettavana ajankohtana kesällä 2024.

– Keräysten avulla roskan määrää halutaan sekä vähentää että ennaltaehkäistä. Osa kerättyjen verkkojen materiaaleista analysoidaan, jotta saadaan selville niiden kierrätys- ja uudelleenkäyttömahdollisuudet, kertoo Vuolamo.

Kalastusvälineiden kierrätys on yleisesti vasta alkutekijöissään. Esimerkiksi Suomessa kalastusvälineille ei vielä ole kierrätysverkostoa eikä keräyspisteitä, vaan kalastus-

verkot lajitellaan sekajätteeseen. Pilottikeräysten avulla hanke pyrkii luomaan pohjaa kierrätysverkostolle vapaa-ajan kalastustoimintaan liittyvien tuottajien, jälleenmyyjien, käyttäjien ja kierrätystoimijoiden välille. Näin hanke vastaa niin kutsutun EU:n kertakäyttömuvi-direktiivin luomaan tarpeeseen.

– Vanhoja ja rikkiäisiä verkkoja päädytään usein säilyttämään ulkona, missä ne ajan kuluessa hajoavat ja päästävät maahan mikromuovia. Kertakäyttömuvi-direktiivin myötä tuottajavastuu laajenee koskemaan muovia sisältäviä kalastusvälineitä. Kalastusvälineiden tuottajien pitää siis jatkossa järjestää jätehuolto tuottamilleen muovia sisältäville kalastusvälineille, jolloin niiden kierrätettyys paranee, jatkaa Vuolamo.

Ilmoita löytämästäsi kalastusroskista ja pyydyksistä

Konkreettisten roskaantumista ehkäisevien toimien lisäksi Re:Fish-hanke haluaa lisätä kansalaisten tietoa haamuverkkoihin liittyen. Hankkeessa kerätään kansalaishavainnoinnin avulla tietoa mahdollisista paikoista, joista kadonneita kalastusvälineitä löytyy erityisen paljon. Jos löydät ja keräät rannoilta vapaa-ajan kalastukseen liittyviä roskia, raportoi ne PSS ry:lle Siisti Biitsi -sovelluksella. Löydettyistä ja kadonneista kalanpyydyksistä voi ilmoittaa Suomen ympäristökeskukselle.

Re:Fish on Euroopan unionin rahoittama Interreg Central Baltic -hanke, jota koordinoi ruotsalainen Häll Sverige Rent -säätiö. Suomessa hankkeeseen osallistuvat Syke ja PSS ry, ja Virossa hankkeessa on mukana Tarton yliopiston yhteydessä toimiva Viron merentutkimuslaitos. **R**

Vapaa-ajan kalastusverkkojen katoamisesta ei tarvitse ilmoittaa mihinkään eikä mikään taho ole vastuussa niiden poistamisesta vesistöistä

Haamuverkoista on haittaa ihmisille ja luonnolle

Haamuverkoiksi kutsutaan kalastusverkkoja, jotka ovat syystä tai toisesta kadonneet vesistöjen syövereihin ja eivät enää ole kalastajan hallussa. Vesistöihin kadonneet kalastusvälineet ovat ongelma luonnolle ja haittaavat niin kalastajia kuin muita vesistöjen äärellä virkistäytyviä. Takertumisvaaran lisäksi haamuverkot aiheuttavat roskaantumista, sillä niissä käytettävät materiaalit pilkkoutuvat vedessä mekaanisen hankautumisen ja auringon säteilyn seurauksena muoviroskaksi.

– Kalastusvälineiden osista voi liueta veteen myös haitallisia aineita kuten lyijyä. Vaikka lyijyä ei enää käytetä uusien kalastusvälineiden valmistuksessa, käyttävät monet vanhoja välineitä, jotka sisältävät lyijyosia, kertoo PSS ry:n projektipäällikkö **Jutta Vuolamo**.

Kolmivuotisen Re:Fish-hankkeen aikana Itämeren rannikkovesistä poistetaan vapaa-ajan kalastuksesta peräisin olevia haamuverkkoja ja muita kalanpyydyksiä haraamalla ja sukeltamalla. Syke ja PSS ry keräävät haamuverkkoja Suomenlahden ja Selkämeren rannikoilta sekä Saaristomereren alueelta.

– Haluamme keskittää keräykset niille alueille, mistä haamuverkkoja löytyy kaikkein todennäköisimmin. Siksi kartoitamme vapaa-ajan kalastuksen entisiä ja nykyisiä painopistealueita esimerkiksi haastattelemalla kalastajia, kalastuksen parissa työskenteleviä toimijoita ja muita vesilläliikkujia, kertoo Syken vanhempi tutkija **Pekka Kotilainen**.

ROOPE-TUOTTEET PUHTAAMPIEN VESISTÖJEN PUOLESTA

Kuvat: Terhi Takkinen

Pidä Saaristo Siistinä ry:n Roope-tuotteet ovat vesistöjen ystävän valinta niin itselle kuin lahjaksi pukinkonttiin! Kun syyspuhuri puhaltaa tai pakkasen pistelee, pitävät pehmeät Roope-tuotteemme kantajansa lämpimänä. Merkittävä osuus tuotteiden myyntituotosta ohjataan

PSS ry:n konkreettiseen työhön puhtaampien vesistöjen ja siistimpien rantojen puolesta.

Tilauksiin lisätään postimaksu. Lahjoille voi valita maksuttoman paketoinnin.

Roope-merinovillasukka
– viimeisiä viedään!

Roope-villasukat

Suomessa valmistetut mustat merinovillasukat ovat ohuet mutta kestävät, lämpimät ja hyvin hengittävät. Sukanvarressa keikkuu tuttu Roope-logomme. Nappaa nämä jokakelin sukat kiireesti itsellesi tai pukinkonttiin, sillä loppuerä myydään tarjoushinnoin! Norm. 19,90 €/pari.

Kotimaiset Roope-villasukat sopivat niin saappaiden sisään kuin sisäkäyttöönkin. Tyylikkäiden sukkien vartta koristaa pipostakin tuttu nahkainen Roope-merkki.

Koot: 37–45

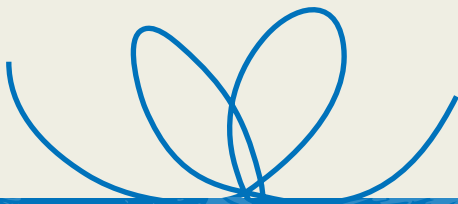
Väri: musta
Koot: 34–48

Roope-tuubihuivi

Viima vinkuu ja poskipäitä pistelee? Merinovillainen Roope-tuubihuivi pitää sinut lämpimänä säällä kuin säällä! Suomessa valmistettu tuubihuivi tuntuu miellyttävältä ihoa vasten, ja sitä koristaa tuttu Roope-logo.

Värvaihtoehdot: harmaa, punainen, keltainen ja tummansininen

Katso koko Roope-tuotteiden
valikoima ja tee tilaus
verkkokaupastamme:
roope-tuotteet.fi.

Roope-pipot

Kotimaiset Roope-pipot lämmittävät vesistöjen ystävää tuulesta ja tuiskusta! Pipot sopivat joustavan kokonsa puolesta niin lapsille kuin aikuisillekin. Niissä käytetty lanka on mulesing-vapaata. Kaikki Roope-pipojen väri- ja materiaali- vaihtoehdot löydät Roope-tuotteiden verkkokaupasta.

Roope-keittiöpyyhe

Tämä sataprosenttista pellavasta valmistettu keittiöpyyhe vain paranee käytön myötä. Siihen on painettu hyödyllisiä ja myrkyttömiä siivouskeinoja, joihin voi käyttää ruokakaapista löytyviä aineita. Pyyhe on ommeltu ja painettu ympäristöystävällisin menetelmin Suomessa. Sillä on Avainlippu-tunnus.

Koko: n. 45x65 cm

Roope-termospullo

Roope-termospullo pitää juomasi lämpimänä syksyn ja talven seikkailuissa! Tuplaseinäinen, teräksinen termospullo pitää juoman kylmänä 24 tuntia ja kuumana 12 tuntia. Tuotteessa on 100 % vuotamattomuustakuu.

Tilavuus: 0,5 l

Roope-tuotteiden myynnistä vastaa Pidä Saaristo Siistinä ry:n pääyhteistyökumppani turkulainen Ocean Spirit Oy, Linnankatu 37 b, 20100 Turku, p. 040 761 8484, info@oceanspirit.fi, oceanspirit.fi, p. 040 761 8484.

Jälleenmyyjät:

Aspö Gästservice | Design Hill, designhill.fi | Fantoy Marine, fantoy.fi | Forum Marinum, forum-marinum.fi | Förby Marina, karlforstrom.fi | Kahvila-Ravintola Satamakapteeni, satamakapteeni.fi | Karhusaaren kauppa ja Kauppalaiva Christina, kauppalaivachristina.fi | Kivenlahden Venekerho, kivenlahdenvenekerho.fi | Kotka Maretarium Oy, maretarium.fi | Nautikulma,

nautikulma.fi | PSS ry:n toimistot Turussa ja Savonlinnassa | Puumalan vierassatama | Saaristokeskus Korporström, skargardscentrum.fi | Seapoint Pohjoisranta, seapoint.fi | Seapoint Porkkala Marin, seapoint.fi/asetat | Tavaratalo Wahlsten, wahlsten.fi | Utö Handel, uto.fi | Varuste.net | Öro Linnakesaari, visitoro.fi | Veneilijän Verkkokauppa.fi | Treenikamat.fi | Jurmo Vierassatama, jurmo.com

Haluatko jälleenmyyjäksi? Ota yhteyttä Ocean Spiritiin.

TIETO
SUOJELEE
YMPÄRISTÖÄ

MOOTTORIVENELEHTI
Kippari

UENE

TEKNIIKAN MAAILMA

HALLINTO

Linnankatu 16, 20100 Turku
toimisto p. 02 274 5500 | info@pssry.fi

toiminnanjohtaja Aija Kaski
p. 040 528 7145 | aija.kaski@pssry.fi

varainhankintapäällikkö Anne Ala-Pöllänen
040 189 6406 | anne.ala-pollanen@pssry.fi

talous- ja henkilöstöpäällikkö Rasmus Karlsson
p. 040 4571 863 | rasmus.karlsson@pssry.fi

jäsenvastaava Linda Fagerström
p. 040 580 1061 | linda.fagerstrom@pssry.fi

viestintäpäällikkö Veera Säilä
p. 040 455 2798 | veera.saila@pssry.fi

viestinnän asiantuntija Ida Sandberg
vanhempainvapaalla

viestinnän asiantuntija Eeva Räihä
p. 040 457 1182 | eeva.raiha@pssry.fi

viestinnän asiantuntija Terhi Takkinen
p. 040 350 0319 | terhi.takkinen@pssry.fi

viestinnän asiantuntija Kiia Palo
p. 040 189 8655 | kiia.palo@pssry.fi

projektipäällikkö Jutta Vuolamo
p. 040 458 9156 | jutta.vuolamo@pssry.fi

projektikoordinaattori Niklas Niemi
p. 040 458 9495 | niklas.niemi@pssry.fi

Siisti Biitsi -ohjelmapäällikkö Julia Jännäri
p. 040 455 7251 | julia.jannari@pssry.fi

Siisti Biitsi -kummikoulukoordinaattori Ellen Rancken
p. 040 128 6512 | ellen.rancken@pssry.fi

Siisti Biitsi -kummikoulukoordinaattori Jenna Tiimo
p. 0400 212 371 | jenna.tiimo@pssry.fi

AHVENANMAA

aluekoordinaattori Kimberly Terry
p. 040 151 0538 | kimberly.terry@pssry.fi

RANNIKKO, PIRKANMAA JA ROOPE-SATAMAT

aluepäällikkö Katriina Murto
p. 050 598 5181 | katriina.murto@pssry.fi

aluekoordinaattori Jukka Lundell
p. 0400 649 300 | jukka.lundell@pssry.fi

huoltoalus M/S Roope, Saaristomeri
p. 0400 372 379 | kari.lahtinen@pssry.fi

Pohjanlahti
p. 050 557 5022 | roope-botnia@pssry.fi

Itäinen Suomenlahti hallinnoidaan Turusta
p. 02 274 5500

Pirkanmaa hallinnoidaan Turusta
p. 02 274 5500 | pirkanmaa@pssry.fi

PÄIJÄNNE JA SAIMAA

Puistokatu 5, 57230 Savonlinna
p. 015 514 648 | roope.jarvisuomi@pssry.fi

aluepäällikkö Eeva Taimisto
p. 0400 555 098 | eeva.taimisto@pssry.fi

aluekoordinaattori Veli-Matti Hartikainen
p. 045 773 47989 | veli-matti.hartikainen@pssry.fi

huoltoalus M/S Roope-Saimaa, Saimaa
p. 0400 165 635 | roopesaimaa@pssry.fi

huoltoalus M/S Roopetar, Päijänne
p. 040 755 3413 | roopetar@pssry.fi

PIDASAARISTOSIISTINA.FI SIISTIBIITSI.FI

Päyhteistyökumppanit

BEWESHIP

CLIMECON

DB SCENKER

Helvar

Kappahl

KONGSBERG

**LM &
SOM
ECO**

MAKIA
EST.2001 — HELSINKI

NIVEA

OceanSpirit.fi
Oceanspirit.fi

**OTAVA
MEDIA**

Rapala®

PARTIOAITTA

SARLIN

SUOMEN JALOMETALLIKIERRÄTYS

KARTANON
SAARISTON KASVATTI

**TURKU
ENERGIA**

VIKING LINE

ÅLANDSBANKEN

Yhteistyökumppanit

Alko

Arcus

datataito

ekorosk

Finnlines
a Grimaldi Group company

**FOOD
FACTORY**

HIDEX

jt jaakkoo
taara

KESÄRAUHA

Posankka

**LOUNAIS-SUOMEN
JÄTEHUOLTO**

LYYTI
www.lyyti.fi

**ORIGINAL
MOLOK**

**PAU
HAUS**

POUTAPILVI

RUISROCK
RUSSALO TURKU 0-10 12002

SAIMAA
BREWING Co

STORMOSSEN

Suomen Laivanpäästälaitos
Finlands Skeppsvärförbund ry

VIRTAZEN

ÅLANDHOTELS

Katso kaikki PSS ry:n tukijat ja tutustu yritysyhteistyön mahdollisuuksiin osoitteessa:

[PIDASAARISTOSIIISTINA.FI/YRITYSYHTEISTYO](https://pidasaaristosiiistina.fi/yritysyhteistyo)